

towary, cf. SW II 527). Drumul acestui termen este următorul: l. slave de sud (v. sl. храмъ > germ. med. *krām*, *krāme* > cehă, pol. *kram* > ucr. крамъ, крамний, b. rus. *крама* > v. rus. *крамьный*¹). În documentele noastre termenul poate fi polonism ca și ucrainism. În expresia *крамны рѣчи*, polonism (v. *рѣчь*, pol. *rzecz* 'lucru'). Pentru etim. vezi Brückner 264, Preobr., I 376, Hrinčenko II 299, Vasmer I 655, Moszyński 61² (v. *рѣчь*).

Ногакица, pol. *nogawica*, 'pantaloni'. În privilegiile comerciale din 1408 (C II 632), 1434 (C II 669), 1456 (C II 788) și 1460 (B II 273): *отъ ногакци...* по три гроши 'de pantaloni... cite trei groși'. I. Bogdan (p. 277, în notă) corectînd pe Hasdeu (care tradusese 'cisme'!), dă etimologia polonă: *nogawica*. În polonă și *nogawice* (pluraliatantum, cf. Brückner, 365), ca și în sîrbă; (*ногавице*) b. rus. *ноговицы*; v. rusă *ногавица*, *нагавица*, din sec. XVI (cf. Srezn., II 461).

Пенѣзь, pol. *pieniądz*, 'ban'. Termenul, împrumut slav (v. sl. *пѣнаѣ*) din germană (got. **panniggs*), apare de obicei în forma *пинѣзи*, *пинаѣзи*, cu fonetism slav-răsăritean, în speță ucrainean. În exemplele care urmează însă îl socotim polonism: и *нанѣ* допомагаѣ *тymi* разы *пенѣзми*, *людми* или *именѣмъ*³ 'și să ne ajute de data aceasta cu bani, oameni sau cu averea' în solia lui Ștefan cel Mare către Cazimir din 1481 (B II 364). Prezent într-un document care abundă în polonisme și cu vocalism asemănător celui din polonă (cu *ę* denazalizat în *e* și *и* pentru *ы*): *ино, ѡн тymi* разы *нашеѣ* *картѣша*, *сна пана* *мартина* *ѡт* *лѣшка*, *та* *нам* *брал* *ѡт* *него* *тоти* *книше* *писаннѣи* *пенѣзи*, *пз* *злат* *сгрѣски*, *але* *сеѣ* *по* *нз* *аспра*, *ѡк* *хѣдѡт* *на* *мнѡ* 1513—15, ian. 15 (C B 509)⁴. V. Brückner 408, Moszyński 68.

Платно, pol. *plótno*, 'pinză'. De obicei apare în forma *платно* (ca în cehă, l. slave de sud; v. sl. *платьно*) sau cu polnoglasie, *полотно* (ca în l. slave răsăritene). Cu tratament polon numai în două cazuri: *а ѡт* *сѡкна* *и ѡт* *платна...* *имаѡт* *платити* *мѡта* *ѡко* *бѡѡ* *право* *издаѡно* (1448 (C II 741) și *продавати* *и* *сѡкна* *и* *платна* 1449 (C II 743)⁵.

Рѣчь, *речь*, pol. *rzecz*, '1. lucru, obiect. 2. treabă, problemă'. În privilegiile comerciale din 1456: *крамныхъ рѣчи*, *крамны рѣчи* 'lucruri mărunte' (C II 788), și 1460: *крамныхъ рѣчи*, *рѣчи* *дрѡжныхъ* (B II 273).

Cu un sens mai larg decît cel material, comercial ('treabă, problemă') termenul apare și în alte documente, în cadrul unor expresii evident polone, astfel: *а* *там* *сѡѡ* *рѣчи* *имаѡтѣ* *доконати* 'și acolo toate trebile vor fi hotărîte' 1467, (trad. Bogdan, II, 298); *добре* *зрозѡмѡли* *тymi* *рѣчамъ*, 1481, solia către Cazimir (B II 365); *кѡмн* *тymi* *жѣ* *рѣчн* 'cu toate aceleași lucruri', 1496 (B II 397). Cu vocalism polon, dar cu sensul general slav de 'vorbă, vorbire', la 1503: *итакѣ* *знаѡмо*, *ажѣ* *кѡн* *рѣчѣ* *и* *токмежѣ* 'și așa știm că toate vorbele și invoile...' *але* *ѡсеѡнѣн* *рѣчѣ* *ималѣ* 'ei a avut alte vorbe' (B II 485). Termenul apare în acest sens și în cancelaria polonă: *рѣчь* (cf. Kuraszkiewicz, *Gramoty*, 130) și lituană: *речи* (cf. Srezn., III 225, într-un citat din 1388). V. și Brückner 475, Preobr. II 199—201.

(*искладъ*, pol. *skład*, '(loc de) descărcare, desfăcere (a mărfurilor, depozit)'. În privilegiile comerciale acordate liovenilor, mai întîi cu *и* pro-

¹ *крамъ* neatestat la Sreznovski (I, 1314: *речи* *крамные*, cf. pol. *rzeczy* *kramne*).

² Rom. *cramă* direct din germ. *kram* sau prin filieră slavă?

³ Întregul fragment citat este polonizat; cu excepția conj. *и*, care poate fi transpus ad litteram în polonă: 'i nam dopomagaj tymi razy pieniędzmi, ludźmi (nam) imieniem'.

⁴ Tot aici, mai sus, din nou *пинѣзи*.

⁵ Tot aici, mai jos, din nou *полотно*.